

Urheilutietomaaottelu Suomi–Viro 2010

Suomen Urheilumuseo, Helsinki 23.10.2010

Vastaukset

Vastaukset ovat joitain kielellisiä ja merkinnällisiä yksityiskohtia lukuun ottamatta samanlaisia kuin kilpailijoille maaottelun jälkeen jaetuissa papereissa, vaikka ainakin tämän kirjoittajaa häiritsee se, ettei vastauksissa ole pyritty käyttämään samoja sijamuotoja kuin kysymyksissä. Tehtävien 7 ja 96 kohdalle on lisätty kursivoituina jälkikäteen löydetty hyväksyttävät vastaukset.

Suluissa oleva S merkitsee suomalaista ja V virolaista kysymystä.

1. (S) voittaja – hopeamitali, toinen sija – pronssi-/kuparimitali
2. (V) Jack Torrance
3. (S) Belgia
4. (V) Laguna Seca
5. (V) O'Neill
6. (S) Piukat paikat (Some like it hot) (Marilyn Monroe)
7. (V) Iran ja Libya *sekä Albania*
8. (S) Jürgen Hingsen
9. (V) Norbert Schemansky
10. (V) Maria Riesch
11. (S) kiekonheitto, seiväshyppy ja 10-ottelu,
12. (V) Videoton FC (kotikaupunki Székesfehérvár)
13. (S) FRA, NOR ja CZE pysähtyivät auttamaan itsensä loukannutta ruotsalaissuunnistajaa
14. (S) Pete Sampras ja Andre Agassi, USA
15. (V) Ollie
16. (S) taide/kuvanveisto
17. (V) Talence (myös Bordeaux sopii, koska Talence on yksi Bordeaux'n esikaupungeista)
18. (S) shakki
19. (V) Gilera
20. (V) Kenia
21. (S) leuanveto
22. (S) Uusi-Seelanti
23. (V) Jos Hermens
24. (S) Färsaaret
25. (V) Džamoledin Abdužaparov
26. (S) Viro–Suomi 91–1
27. (V) Kerry Strug
28. (S) Juri Sedyh
29. (V) bridge
30. (V) Kelly Sotherton
31. (S) Gene Tunney
32. (S) Glasgow Rangers
33. (V) tammi-peli
34. (S) a) perhos-, selkä-, rinta- ja vapaauinti b) selkä-, rinta-, perhos- ja vapaauinti
35. (V) Uwe Müssiggang (Saksan naisampumahiihtäjien valmentaja)
36. (S) Ron Atkinson
37. (S) prinsessa Hay Bint al-Husseini (kansainvälinen ratsastusliitto)
38. (V) Pierre Quinon (1984)
39. (S) a) ampumajuoksu b) ilmapistooli
40. (V) Malone (kuvassa Jeff, lisäksi Moses ja Karl)
41. (V) Belo Horizonte
42. (V) Monica Seles
43. (S) a) 6,75 m b) 4
44. (S) Lamine Diack (IAAF)
45. (V) Phil Dalhausser ja Todd Rogers (beach volley)
46. (S) nykyaikainen viisiottelu
47. (V) Jan Jacob Verdenius
48. (V) vesipallo
49. (S) Belgia

50. (V) Günther Netzer
51. (S) jääkiekko (rangaistuslaukaus)
52. (S) Ali ei halua kenenkään kävelevän ylitseen
53. (V) Xavier Pascual
54. (V) Giovanni Evangelisti
55. (S) Carsten Jørgensen (Tanska)
56. (S) a) Kazakstan b) Tanska
57. (S) a) 818 (600+218) b) 509 (400+109)
58. (V) Steve Bruce
59. (V) Marc Hodler
60. (V) Frank Emmelmann
61. (S) Joop Zoetemelk
62. (S) pelaaja samassa ottelussa: maali, maalisyöttö ja tappelu
63. (V) Angelo Dundee
64. (V) Belenenses (Lissabon) ja Boavista (Porto)
65. (V) Fernando Verdasco
66. (S) Jordan, Pippen, Rodman, Harper, Longley ja Kukoć
67. (V) Valeri Harlamov
68. (S) Saksa (16)
69. (S) Toby Stevenson (USA)
70. (V) Tanith/Tabitha Belbin (USA)
71. (V) Tamás Darnyi
72. (S) a) Schultz b) Banach
73. (V) Bode Miller ja Aksel Lund Svindal
74. (S) Manchester City
75. (S) Bob Knight
76. (V) Legea
77. (V) Ufa Salavat Julajev
78. (S) Nuorten olympiakisat
79. (S) Slovakia
80. (V) Brisbane
81. (S) Althea Gibson (tennis)
82. (S) Red Bull
83. (V) George Foreman
84. (S) Østervold
85. (V) Kurt Angle
86. (V) taekwondo
87. (V) Chuhei Nambu
88. (S) Katerina Neumannová
89. (S) kiipesi Mount Everestin huipulle
90. (V) Bruno Giordano
91. (V) Caesars Palace
92. (S) baseball
93. (S) Tanska
94. (S) Mike Duff (CAN)
95. (V) lämmittivät kelkkojen jalaksia
96. (S) Patrick McDonald (1920 ja 1924), Olga Connolly (1972) ja Lopez Lomong (2008) sekä *Al Jochim* (1936)
97. (S) speedway
98. (V) Tanska
99. (S) rugby
100. (V) Tanska

Hylätyt kysymykset

Kolme tehtävää jouduttiin poistamaan pistelaskusta kokonaan oleellisiksi todettujen virheiden takia. Kaksi ensimmäistä edustivat virolaista ja kolmas suomalaista suunnittelua.

38: Pierre Quinon ylitti Los Angelesin kisoissa toisella yrityksellään 545, pudotti kerran 565:stä, jätti kaksi yritystä 570:een mutta meni yli ensimmäisellä, selvitti jo varmana voittajana 575 ja pudotti kolmesti 585:stä. Kysymyksessä annetuista tiedoista piti siis paikkansa oikeastaan vain riman korottaminen 20 sentillä, ja tuota korotusta ennen Quinon oli jo varmistanut tuloksen, vaikka tehtävässä annettiin ymmärtää toisin.

77: Ufa Salavat Julajev (kilpailijoille jaetuissa vastauksissa Ufaa Salavat Julajev) ei koskaan voittanut Neuvostoliiton mestaruutta; kylläkin toiseksi korkeimman sarjan neljästi Neuvostoliitossa ja vuonna 1992

Venäjällä. Väite Neuvostoliiton mestaruuksista vei monien ajatukset moskovalaisseuroihin, joten kysymys oli pahasti harhaanjohtava.

92: San Marino voitti baseballin EM-kisojen B-ryhmän eikä suinkaan Euroopan mestaruutta 1984. Lisäksi baseballin kutsuminen olympiaohjelmaan kuuluvaksi lajiksi on kyseenalaista, koska vuonna 2005 tehdyllä päätöksellä baseball ei kuulu kisaohjelmaan enää 2012.

Muita erheellisiä tai epäilyttäviä kohtia

Monissa lopputuloksiin kelpuutetuissa kysymyksissäkin oli tavalla tai toisella nuotin vierestä mennyttä tietoa. Nyt esille otettavien asioiden lisäksi eräiden tehtävien muotoiluihin oli jäänyt epämääräisyyksiä, jotka eivät kuitenkaan juuri haitanneet vastaamista ja jotka jätetään käsittelemättä, kun narinan aiheita on muutenkin riittämiin.

2: Haetun urheilijan mainittiin tehneen kaikki viisi vuoden 1934 miesten ME:tä kuulussa, vaikka John Lyman työnsi Jack Torrancen ennätystehtailun välissä lukemat 16,48, jotka kelpuutettiin viralliselle ennätyslistalle. Torraine puolestaan pääsee viiteen ME:hen vain, kun virallisten ennätysten 16,80, 16,89 ja 17,40 lisäksi otetaan huomioon vahvistamatta jääneet tulokset 16,30 ja 16,32. Tosin ainakin IAAF:n ME-kirjan vuoden 1995 laitoksessa on Torrancelta kuudeskin vuoden 1934 kaari; Supplement- eli täydennysosuudesta löytyvä näytöksessä saavutettu tulos 17,11, joka syntyi ajallisesti 16,80:n ja 16,89:n välissä. Lisäepämääräisyyttä kohtaan tulee siitä, että naistenkin kuulun maailmanennätys koheni 1934.

3: Ivar Ballangrudin etunimi oli vääntynyt kysymyspapereissa Ivan-muotoon.

7: Neuvostoliiton rintamaan kuului vielä ainakin Etelä-Jemen ja ilmeisesti Ylä-Volta, joka muuttui Burkina Fasoksi 4.8.1984 eli olympialaisten aikaan. Alkuperäisestä vastauksesta puuttunut Albania oli osallistunut olympialaisiin viimeksi 1972 mutta voitaneen tulkita boikotoineeksi maaksi. Myös Brunei jäi pois kisoista muttei varsinaisesti boikotoinut olympialaisia.

12: József Szabón etunimessä kolmas ja neljäs kirjain olivat lokakuussa päinvastaisessa järjestyksessä kuin tässä lehdessä, ja László Csuhaiksi (tosin ilman etunimen korkomerkkejä) kirjattu pelaajakin näyttää olevan József.

13: Gueorgiou-nimi oli lyhentynyt kilpailijoille jaetussa aineistossa Guergiouksi.

17: Grebenjukin etunimen normaali suomalainen kirjoitusasu on Aleksandr eikä tehtäväpaperista löytynyt Aleksander.

20: Miesten 4 x 400 metrillä vuoden 1995 MM-kisoissa Kenia voitti toisen alkuerän kolmesta ajalla 3.00,81, jonka alle pääsi ensimmäisessä erässä kolme maata. Kenia teki siis alkueränsä parhaan ajan vaan ei alkuerissä parasta aikaa. Lisäksi viittaus maan johtoon kilpailukiellon yhteydessä on epämääräinen ja epäilyttävä.

23: Etiopian kestotähden nimi on tapana kirjoittaa Haile Gebrselassie eikä Haile Gebreselassie, vaikka näin tehtävässä luki.

25: Jalabertin etunimi ei ole kysymyspapereihin luikahtanut Laurence vaan Laurent.

31: Gene Tunneyn ammattilaisottelujen määränä on ainakin englanninkielisessä Wikipediassa ollut 68. Kysymyksessä mainittu 77 toki esiintyy arvostetussa Kehän sankarit -kirjassa.

40: Karl Malone näyttäisi osallistuneen pelaajana NBA:n tähdistöotteluun 12 kertaa ja Moses 11 kertaa. Summa on siis 23 eikä 25, ja koska molemmat olivat mukana vuosina 1988 ja 1989, heidän voisi sanoa osallistuneen 21 otteluun. Periaatteessa 25:ssä voisi kyllä olla muidenkin sarjojen All Stars -pelejä, koska NBA mainitaan virkkeessä vasta seuraavan vihjeen kohdalla.

41: Estádio Independênciastä oli tehty kilpailijoille jaetuissa papereissa Estadio Independencia.

42: Monica Seles oli tehnyt sopimuksen Niken kanssa ilmeisesti 1995. Pikkuhousupykälä on tosin saatettu ottaa mukaan vasta kysymyksessä mainittuna vuonna 1997. Nurista voi siitäkin, ettei kysymyksestä ilmennyt, oliko sopimus todella edullinen Selesille, Nikelle vai molemmille.

47: MC-osakilpailu oli kysymyksen lopussa korotettu MM-osakilpailuksi. Erhe näytti päättyneen vain suomalaisten saamiin kysymyksiin, koska nettiosoitteesta www.kilb.ee/ löytyvissä vironkielisissä tehtävissä on ollut MK-lyhenne sekä tehtävän alussa että lopussa. Kysymykset ja vastaukset viron kielellä ovat kaivettavissa lokakuun 23. päivän kohdalta "Eesti–Soome maavõistlus spordimälumängus" -ilmauksen oikealla puolella olevaa KV-kirjainparia napauttamalla.

52: Walk of Fame -kadusta oli tehty suomalaisten osanottajien saamissa papereissa Wall of fame eli kuuluisuuksien seinä.

54: Kysymyksestä saa kuvan, että tulos 785 olisi tuonut pronssitilan. Jos tuloksen jälkeen olisi ajatusviiva, kohdan voisi tulkita tavalla, jota kysyjä ilmeisesti on tarkoittanut. Tosin ihan kielioppien mukaista ei taida olla se, että joka-sanan ja kohdan, johon sanalla viitataan, välissä on ajatusviivalla erotettu lause. Viron kielellä tehtävä oli tällainen: "1987.a kergejõustiku MMil toimus selline asi, et kohtunike kokkumängu tõttu mõõdeti ühele sportlasele kaugushüppes tulemuseks 8.37 – samas kui hüpe ise oli realselt umbes 7.85. ja see oleks andnud talle pronksi. Pettus paljastati ja medal läks selle välja teeninud Larry Myricksile, kuid kelle kasuks üritasid kohtunikud sobi teha?" Alkuperäisessä tehtävänannossakin annettiin siis ehkä ymmärtää, että 785 olisi riittänyt pronssiin.

56: Contadorin sopimuksen Saxo Bankin kanssa on mahdollisesti määrä astua voimaan vasta vuonna

2011. Jos näin on, dopingkärä saattaa mitätöidä sopimuksen kokonaan.

67: Valeri Harlamovia ei voi sanoa toiseksi NHL:ään kuulumattomaksi Hockey Hall of Fameen valituksi. Joukkoon oli päässyt ennen Harlamovia paljonkin kanadalaisia pelaajia ajalta ennen NHL:n perustamista, ja Anatoli Tarasov valittiin jo 1974. Kysymykseen nimensä saanut Vladislav Tretjak taas on toiminut NHL-valmentajana, mutta Hall of Fame -valintansa jälkeen.

70: Osanottajien saamista kysymyspapereissa esiintyi nimi Gennadi Karponosov. Suomessa sukunimi on kuitenkin ollut tapana kirjoittaa Karponosov.

71: Tamás Darnyi oli päässyt huipulle jo ennen vuotta 1987, koska oli voittanut kaksi maailmanmestaruutta 1986. Lisäksi tehtävässä oli sama heikkous kuin numerossa 74: ei kerrottu, minkä tahon vuoden jotain -valintaa tarkoitettiin.

82: Red Bull -juoman kehittäjän nimenä oli kysymyspaperissa Dietrich Mateshitz. Pois jäänyt kirjain on sikäli merkityksellinen, että ilman c:tä nimestä löytyisi shit, joka merkitsee englannissa ties mitä. Hieman toisenlainen erhe samassa nimessä oli Veikkaajassa 41/2010, jossa esiintyi muoto Matechitz.

83: George Foreman on syntynyt 14.1.1949 eli oli 19- eikä 18-vuotias voittaessaan olympiakultaa lokakuussa 1968. Tehtäväpapereissa esiintynyt Georgiksi-muoto oli edellä muutettu Georgeiksi, koska poikien nimi on George eikä Georg tai Georgi. Viron kielellä kohdassa oli voitu käyttää perusmuotoa George.

86: Matosin hylkäyksen syyksi on mainittu myös potkaisu tuomarin päähän.

87: Tehtävässä 2 oli ilmiselvästi otettu huomioon myös epäviralliset maailmanennätykset. Jos samoin tehdään tässäkin, ovat sekä pituuden että kolmiloikan ME:n saavuttaneet naisista yhdysvaltalainen Ellen Haes (kummankin lajin epävirallisen ME:n omistajaksi 1913), japanilainen Kinue Hitomi (1920-luvulla pituudessa sekä virallisia että epävirallisia ennätyksiä, kolmiloikassa epävirallisia ME-tuloksia) ynnä Neuvostoliittoon edustanut Galina Tšistjakova (pituudessa virallistettuja ja loikassa vahvistamatta jääneitä ME-lukemia 1980-luvulla).

88: Torinon kisat olivat kilpailijana Neumannovälle jo kuudennet olympialaiset, vaikkakin hiihdossa viidennet; Neumannová osallistui pyöräilijänä Atlantan kisoihin 1996.

90: Paolo Rossi sai pelikiellon 1980 eikä 1982, kuten kysymyksessä annetaan ymmärtää. Taustalla saattaa olla sijamuotovirhe käännöksessä; "vuoden 1982 Italian sankari Paolo Rossi" olisi totuudenmukainen ilmaus toisin kuin "vuonna 1982 Italian sankari".

91: Caesars Palace oli lokakuussa jaetuissa papereissa muuntunut Cesar's Palaceksi. Ainakin hotellin rakentaminen lienee alkanut 1962 eikä 1965.

96: Kilvan laatijoilta oli jäänyt havaitsematta voimistelija Al Jochim, joka kantoi tähtilippua synnyinkaupungissaan Berliinissä 1936.

Suurin osa edellä olleista huomioista on peräisin Tuomas Tumilta, joka pohti myös muun muassa tehtävää 65 miettien, tarkoittaako luonnehdinta "tunnettu naismaustaan" sitä, että henkilö on rakastunut mainittuihin naisiin, vai sitä, etteivät nämä ole pidemmäksi ajaksi kelvanneet. Toinen Tuomaksen kevennys samasta kohdasta oli ihmettely siitä, vastaako Adidas myös kuvan vaatetuksesta.

Itse taas äkkäsin tätä juttua kirjoittaessani, että tehtävässä 95 oli jätetty mainitsematta, mistä vuoden 1968 naiskelkkailukilvasta oli kyse. Koska kysymyksestä jaettiin täydet 16 maaottelupistettä, vastaajat olivat ilmiselvästi oivalttaneet kohdassa tarkoitettua olympiakilpailua.

Reijo Laaksonen on todennut, että mitä enemmän kysymykseen pakataan tietoa, sitä suurempi on vaara virheistä, ja tämä kilpa antoi lisätukea näkemykselle.